

Szatmár

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Kicsi varju!

Írta: Benedek Elek.

Nézem, nézem, nézegetem a nyolc éves fiucskákat s el-elmosolyodom: micsoda apró emberke lehettem én, amikor engem édesapám az udvarhelyi vén kollegiumba vitt! Akkoriban négy elemi osztály is volt a kollegium fedele alatt s mert úgy olvastam, mint a víz, a rektor, professzor ur nem a második, hanem a harmadik osztályba irt be. Egy beteges, nagy diák gondjára, bizott az édesapám, ő volt gyámja, védelmezője a félénk, bátortalan falusi gyermeknek. Gyenge mellű, köhögős volt az én gyámom s mert rekedtes, kárrogós volt a hangja, varjunak csufolták szegényt, amerre járt, utána kárrogtak a diákok. Folyton a sarkában jártam s már az első hétem rám ragadt az ő csuf neve. — Kár, kár, kicsi varju, kár! — kárrogtak utánam a kis diákok. Nem győzők most annyit mosolyogni ezen, mint amennyit sirtam akkor. Talán egy gyermek sem sirt annyit, amennyit én. Egynek a szive sem sirt úgy vissza a falujába, mint az én kicsi szivem.

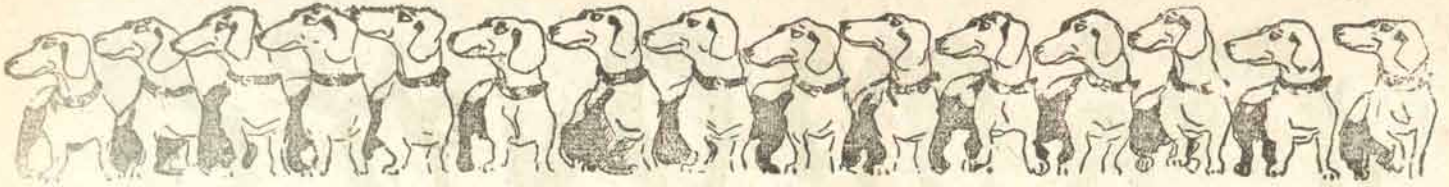
Nagy-nagy, kedvvel jöttem ide s szeretnék már hazarepülni! A kisbaconi diákok dédelgetnek, vigasztalnak, egy-egy kárrogó diákot el is döngetnek, de én csak szeretnék hazarepülni, soha, de soha el nem hagyni az édesanyámat. Egyszer meg is kísérem a szökést. Amíg a kisbaconi diákok kiütöst játszanak a réten, észrevétlen félre sompolygok, megyek, mendegélek az öreg fűzfák közt. Nem messze fehérlík az országútja: ha én ebbe beleállok, addig megyek, mendegélek, amig szépen ha zaérek. Már ott is vagyok az országútján. Félem mosolyog egy falu: Udvarhelytől egy jó futamodás. De a diákok észreveszik eltüné-

semet, hallom a kereső, kiabáló hangjukat, aztán egyszerre csak megpillantnak, rosszat sejtnek, megfutamodnak, megfutamodom én is: a falu végén érnek utól. Keservesen sirok: eresszenek, eresszenek, haza akarok menni!

— Haza? — nevetnek a diákok. — Hiszen ez az út Csikországba vezet!

Kisül, hogy éppen ellenkező irányban akartam megszökni. Szép gyengén kézen fognak, úgy vezetnek vissza a rétre, onnan be a városba, ott is a piacra, ahol sorban álltak a gyékényfedeles szekerek, szekereken sárgadinnye, görögdinnye, szőlő. Benkő Ádám, kicsi falum legöregebb diákja, vesz egy nagy sárgadinnyét, szeletekre vágdalja, mindegyikünknek jut egy-egy szelet. Vesz szőlőt is s biztat, olyan meleg pillantásokkal biztat: egyél Elekecske, egyél. Eszem, eszem s szép lassan megvigasztalódom. Arcomon felszárad a könny s vidám kedvű diákok közt felvidult szívvvel megyek vissza a vén kollegiumba.

Amikor először lépek be a harmadik elemi osztály rozoga, össze-vissza faragott pados termébe, csudálatos kép tárul elém. Többnyire 10—12 éves kamaszodó falusi fiúk a társaim s a városi fiúk is mind nagyobbak, mint én. A tanító — hosszú, nyurga, szakállas diák — a második osztályból feljötteket ülteti az első padokba, még pedig grádus szerint: legelől a kitünők, aztán a jók és az elégségesek. Nekünk, most jötteknek hátul a helyünk. Alig van köztünk néhány uri gyerek, a nagy többség gazdag meg napszámosgyerek. A háromszéki meg erdővidéki fiúk fekete meg szürke harisnyások (harisnya a házi posztóból szőtt nadrág neve), egyik-másik vitézkö-

tésés brassói posztónadrágban feszít; az udvarhelyszéki fiúk fehér harisnyások. A fehér az összekelyek színe s amint látható, az udvarhelyszéki nép — igen helyesen — ragaszkodik az ősviselethez. A fekete meg a szürke szint elnyomta a fehér. Fehér harisnya, durva bőrü, patkós csizma, magas tetejű, széles karimájú kalap, kurta zeke, mely alól ki-kivillan a kendering, sőt az is oly kurta, hogy a harisnyakötésből mindegyre kisiklik: bizony, ezeken a fiukon az öltözet egyetlen darabja sem árulta el, hogy — diákok. No, de türelem, gyerekek, türelem. Majd kicsinosodnak szép lassacskán ezek a feketére sült arcu fickó legénykék és sokan előkerülnek majd a második, de még az első padba is.

Szeretnék valahol helyet találni s addig löknek, lökdösnek hátrább, míg szerencsésen hátra taszigálnak a legutolsó padba. Tovább nem lehet, mert ennek a padnak a háta a falhoz támaszkodik. Itt húzódunk meg Leopolddal, az apátlan, anyátlan árva fiuval, szorosán egymás mellett: egy az, mert szeretjük egymást, más az, hogy Leopoldnak, a még nem rég urigyereknek nincs könyve, nekem pedig van. Ránk illik a nóta:

Én is árva, te is árva,
Bujjunk egymás árnyékába.

Kettőnk közt ugyan ő az igazi árva, de félárvának én is beillek, oly igen gyámoltalan, félénk, gyengeszivű gyermek vagyok.

A tanító szomorúan, mai szemmel nézve: csüggedten lépdegél az első pad előtt, meg-megáll, hosszan eltűnődik, mint hosszulábu gólyamadár: mit kezdjen ezzel a mindenünnen összeverődött, 70-80 főnyi csapattal? Végre felszólítja az első fiút: Olvass. Egész héten nem csinálunk egyebet: olvasunk. Nem akarok hinni a fülemnek: az első padbeliek is baktatva, vontatottan olvasnak. A második, harmadik padbeliek el-elakadnak, mutató ujjukat rá-rányomkodták a szavakra, úgy sillabizálnak. Mire a sor reám kerül, már nem az vagyok, aki néhány nappal elébb valék. Ott áll a gólyalábu tanító az utolsó pad szélén, fejét szüntelen hajtogatja, közbe-közbe mondogatja: jól van, jól van, én meg olvasás közben is észreveszem, hogy az első padbe-

liek, meg a többiek is hátranéznek s hallom, amint suttogják: a kicsi varju, a kicsi varju.

Hiszen a »kicsi varju« csuffá tette a városi gyerekeket, de az olvasás mégis csak sirással végződik.

— Miért sirsz? — kérdi a tanító megütődve.

Nem felelek.

— Miért sirsz? — kérdi újra.

Nem felelek.

Akkor feláll Leopold s mondja:

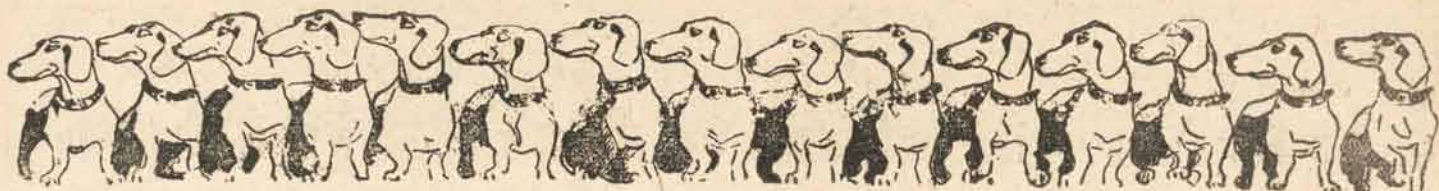
— Azért sir, instálom, mert kicsi varjunak csufolják.

Nádpálca volt a tanító kezében, mérgesen lecsapott a padra: Csend! lenémult az osztály. Aztán egyszerre huszan is felálltak, csupa falusi gyerekek, úgy mutogattak a városiakra: Ez is mondta: Kicsi varju! Az is mondta! Erre meg felszökdöstek a városiak is s korusban kiabáltak: Nem igaz! Nem igaz! — Csend! Csend! csattog a nádpálca a padon, majd városi és falusi gyerekek hátán elegyesen — s ezzel falu és város harca elintéződik...

El az osztályban, de kitör újra, amint az udvarra kikerekedünk.

— Kicsi varju! Kicsi varju! Kiabálják felém a városi gyerekek, aztán szaladnak is, bizony, nem előlem, de a kamaszodó, kérges tenyerű falusi fickók elől. Ezek, akit megfoghatnak, döngetik, öklözik, földhöz teremtik, a porban meghengergetik: nesze, nesze, porcellán fenekü! Kell-e még? A következő napokban már csak ritkán s nagy messziről hallom: kicsi varju! kicsi varju! — s egyszerre csak vége szakad falu és város harcának az én kicsiségem körül. De még sokáig idegenül, félve nézve a bársonybugyogós fiukat. Ugyan, sejthettem-e, hogy majd egyszer egy ilyen bársonybugyogós fiu szive forr össze a szivemmel... Hogy kart karba öltve, összefonódva sétálunk a Küküllő partján? Ábrándozunk, fellegvárakat építünk, jósolgatva egymásnak nagy, szép jövődöt, babérkoszorút. Együtt keresi, szedegeti a székely népköltészet vadvirágait a bársonyruhás s a posztózekés fiu — ugyan, sejthettem-e?

A jövődő nekem most még a — szü-

reti vakáció. Már csak annyira van a jövő, hogy a hat heti »diligenciából« (»szorgidő« magyarul magyar neve) eltelt négy hét, két hét múlva jön utánam kedves lovam, a Pista meg a Fecske, hogy hazaröpszenek édesanyám kebelére. Ez a csak két hét két teljes esztendő hazasóvárgó szivecskémnek. Az osztály, különösen reggelenként, összefoly a szemem előtt, mintha köd gomolyogna a borzos meg a simára fésült fejek fölött. S mintha falra vetett árnykép volna a gólyalábu, szomoru tanító. El-elsuhan az első pad előtt, meg-megáll, néha falnak veti a hátát s ilyenkor úgy érzem, hogy rám mered a szeme. Félve húzódok Leopold mellé, bár szóról-szóra, betüről-betüre bevágom a leckét. Igen, szóról-szóra, betüről-betüre. Így kívánja ez a szomoru ember, így kívánják a többiek is mind: tanítók és professzorok. Magolunk és magolunk. A bátrabb gyerekek »kihívják« az előttük ülőt s ha eredményesebben magoltak, ott mindjárt helyet cserélnek. Meg-megesik, hogy egy órán tiz-husz grádussal is alább kerül, aki a leckét szóról-szóra, betüről-betüre be nem magolta. Hiába tanítja a Szenirás, hogy »a betű öl, lélek az, mely megelevenít,« lelketlenül ölnék a betűvel. A gólyalábu, szomoru tanító soha semmit meg nem magyaráz, csak olvastatja, hol ezzel, hol azzal, a holnapi leckét s óra végén kiadja, hogy hányadik laptól hányadikig kell szóról-szóra, betüről-betüre bevágnunk. Közbe-közbe rácsap, hol az asztalra, hol valamelyik padra, ha erősen zümmög-zümmög a méhkas türelmetlenkedő népe: ez a magya-

rázat. Engem nagy ritkán szólít fel, mivelhogy a holnapi lecke felolvasatásával s a kihívásokkal telik el az óra. Gyámoltalanul üldögélek Leopold árnyékában, nem hívom ki az előttem ülőt, mert nem akarom elhagyni legjobb barátomat, aki, szegény, nehezen tanul: még nem tudom, azért-e, mert gyenge fejű, vagy azért, mert lelke folyton egyebütt jár, biztonnal legtöbbet az édesapja s édesanyja sirja körül. De ha nem is ragaszkodnám Leopoldhoz, nincs merszem a kihívásra: hátha egy szót elvétek. Érzem, hogy már rég az első padban ülhetnék, de nem akarok ott ülni. Én már sok zsoltárt tanultam a kisbaconi iskolában s benne volt egyikben az a sor: A csufolódóknak nem ül ő székébe... Egy-egy bátrabb falusi fiu a kihívásokkal előkerült az első meg a második padba, én is elé év végén, a feleleteim alapján a másodikba, a grádusban 16-odiknak. »Szinegyesem« volt mindenből s mögöttem még vagy négy fiunak. Vagyis: husz gyermek szóról-szóra, betüről-betüre vágta be a leckéket. A negyedik elemi végén kihívás nélkül nyomulok előre hatodik kitűnőnek, a gimnázium első osztályában első kitűnőnek s jutalomkönyvecskét is kapok, egy kis könyvecskét: az Újtestamentumot. Ám ennek az előre jutásnak nagy, keserves nagy ára volt, gyerekek. El kellett válnom Leopoldtól. Ő ott ragadt, szegény, az utolsó padban. Már csak a szobában meg az udvarban bujhatunk egymás árnyékába.

Ki sug szegénynek ezután?

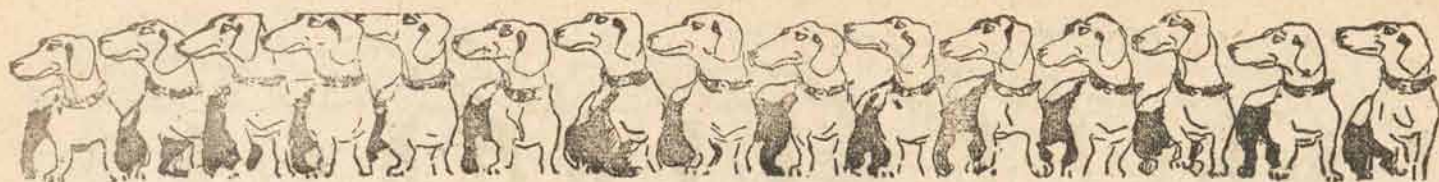
Az egyszeri királyfiról.

Volt egyszer, hol nem volt,
tul az óperencián,
gallér hijján köpenyeg
s köpenyeg gallér hijján:
volt egyszer egy királyfi,
deli, szép királyurfi,
tul az óperencián.

Hát ez a királyfi,
elindult vadászni.
Tél volt, hideg volt
épp karácsony napja volt,
királyurfi mendegélt,
de kishijja meg nem tért.
Szántást, irtást tűvé tett,
berket, bokrot mind felvert,

de puska végre valót —
még nyulgyömbért sem kapott.

Megis fordult szomorán,
mint a kárvallott cigány,
hát csak fenn
a kék egen,
galamb huz el

hirtelen,
királyurfi hozzáló,
hull a galamb, mint a kő,
szárnyaszegve földre hull,
vére csordul, hóra hull.

Galamb vére mind kifolyt
s gyengén megfesté a hót,
piros vér a fehér hót.

Királyurfi nézten nézi,
galambvért a fehér havon,
látomása megigézi
elmélázik igen nagyon.
Azután azt mondja,
de csakugy, magának:

Már én akármi legyek,
addig mind járok-kelek,

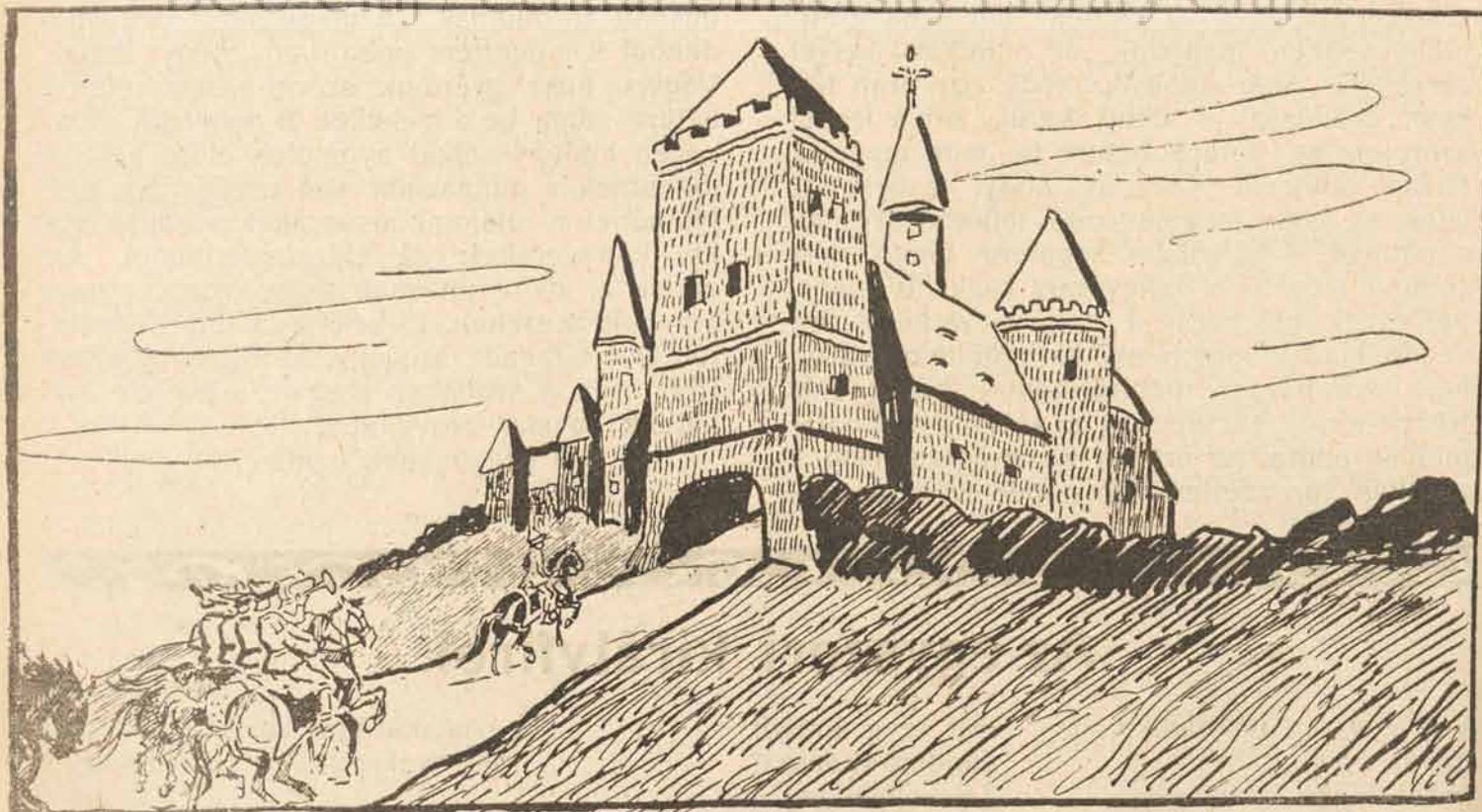
míg szép mátkát nem kapok,
olyan mátkát nem kapok,
kinék arca hófehér
s rózsás, mint a galambvér,
mint a galambvér a hón...

Hazamegy, azt mondja
királyi atyjának:
Már én nekivágok
e széles világnak.
Addig ne is várjatok,
míg szép mátkát nem kapok,
kinék arca hófehér
s rózsás, mint a galambvér,
mint galambvér fehér hón.

Indul a királyfi,
másnap kora reggel,

tizenkét szekere
telistele pénzzel,
tizenkét regement
fényes katonája,
a fényes katonák
csillogó fegyverrel,
csillogó fegyverek
egész erdejével.

Vigan masíroznak,
rézdobok peregnek,
klárinétok szólnak
s amint mendegélnek,
hetedhétország rak:
hát tán azon is túl már,
csak előttük áll egy vár,
de ez a vár olyan volt:
merő varrótüből volt.

A királyi urfi
serege lenyergel,
megnyitják a kaput,
maga feleregél,

fel a magas várba,
ott is a templomba,
templom közepin lát
nagy mahomet embert,

ott fekszik, de halva,
Templom ajtóján pedig
ott retteneteskedik
irtóztató somfabot.

Királyurfi kérdi
várbéli birákat:
„Várbéli főbirák,
mondjátok meg nékem,
vajjon mihaszna van ott
az a roppant somfabot?”

Várbéli birák meg
ezt felelik neki:
„Ennek a világnak
Nincs annyi bánata,
fenn a magas égnek
annyi csillaga nincs,
réten annyi fűszál,
sós csepp a tengerben
nincs oly teméntelen:
mint csak adóssága
annak az embernek.

Hogyhát ne maradjon
senkinek se kára,
annyit raknak rája,
amennyivel tartozott
ez az elkárhozott.
Ha neked is adós volna,
ott van a bot, fogd marokra,
mert azt ne is képzeld,
hogy meglátod pénzed.”

Hát a királyurfi
a szegény hót embert
nagyon megsajnálta
s tizenkét szolgának
parancsot ad nyomba:
„Menten itt teremjen
tizenkét szekérem,
tizenkét szekeren
minden drága pénzem,
minden rudaranyom,
kárunkuluskövem!”

Tizenkét társzeker
fel is hajt a várba,
elé az adósok,

osztják nyakrafőre,
de a nagy embernek
nem telt ki belőle
fele adóssága.

Hát a királyurfi
ismét csak parancsol
tizenkét szolgának:
„Amennyi katonám,
az mind itt teremjen,
tizenkét regement,
álláig fegyverben.”

Tizenkét regement,
felmarsol a várba,
elé az adósok,
osztják nyakra-főre,
de a nagyembernek
mégsem telt belőle
ki az adóssága.

Nosza a királyfi
szól az adósokhoz:
„Vegyétek még itten
tizenkét szolgámat,
skófiommal szegett
kékbársony zekémet,
kardomat, órámat,
szép szattyán csizmámat,
vezérlő pálcámat,
csákómból a forgót,
mentémről a követ.

Rajta az adósok,
ezen is osztotak,
de mégsem tellett ki
annak az embernek
minden adóssága.

Már a királyfinak
nem maradt semmije,
elbucsuzott szépen,
elindult utjára.
Utközben még mondja,

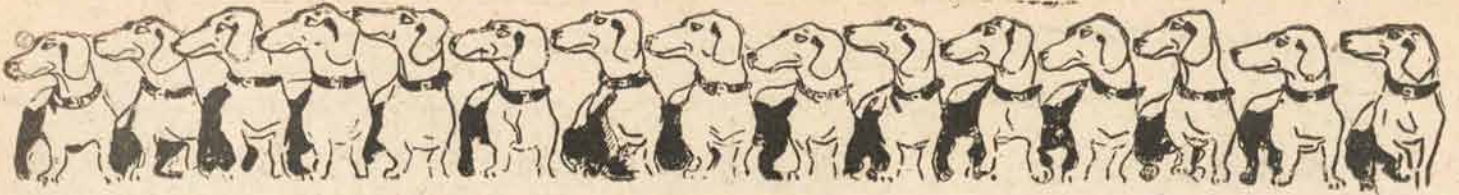
de csakugy magának:
„Tizenkét szekérből
nincsen egy fityingem,
a sok regementből
nincs egy szál emberem,
de már akármi legyek,
addig haza nem megyek,
mig szép mátkát nem kapok,
olyan mátkát nem kapok,
kinek arca hófehér
s rózsás, mint a galambvér,
mint a galambvér a hón.

Amint így ment, mendegélt,
lassan egy erdőhöz ért,
éhes is volt, fázott is,
tán szeme káprázott is,
mert ott rettentő nagy
máglyát látott égni.

Tizenkét nagyöl fa,
égett égő lánggal
s rettentő nagy ember
feküdt karikában,
a tűz körül körbe.
Lába száját érte
s horkolt isszonyuan,
mintha száz oroszlán
morgott volna ottan.

Megszóal a királyfi:
„Adjon isten nagyatái!”
Hát a nagy ember fején
kinyilik két ablak
s gyomrába néz velük
szegény királyfinak:
„Amért felébresztettél,
most halállal fizetnél,
de tátinak szólitottál
és álmomban nem bántottál,
ezért élni hagylak
s még jól is lakatlak.”

Ahajt a nagyember,
nekicihelődik,

nagy köpenyegébe
belecsavarodik,
tizenkét sing hosszu
baltáját felkapja
s láthatlanná válik
abb' a minutumba.

Elindul láthatlan,
lebárdol egy nagy fát,
lecsapkodja ágát,
meghegyezi nyársnak.
Aztán fejbekólint
egy nagy hizott ökröt,
elé nagy hordó bort,
tizenkét akósat.
Felhuzza az ökröt
a rengeteg nyársra,
a tizenkét akós
kerekszerű hordót
ujjába akasztja
s tér a tűzhöz vissza.

Odaér a tűzhöz,
köpenyét ledobja,
esment látható lesz
abb' a minutumba.
S szól a királyfinak:
„Hallod-e királyfi,
Ha te ezt az ökröt
szöröstől bőröstül,
csontostul, nyársastul
egy ültőhelyedben
meg nem falatozod,
s' ezt az átalag bort
utána nem küldöd
az utolsó cseppig:
aszondom, én velem
meggyülik a bajod!”

Hej nagyon megijedt
a szegény királyfi,
pedig éhes volt ám,
szeme majd kimeredt.
„Köszönöm, nagytáti
kegyes szivességed,
de most éhes nem vagyok,

még csak szomjas sem vagyok,
költsd el csak magadban
kitűnő ebéded.”

Hát a rettentő nagyember
hozzálát egymaga,
bekapja az ökröt
három falintásra,
rája a hordó bort
három hörpintésre
s a nagyszál nyársfával
még fogát piszkálja.
Aztán felcihelődik,
kabátot vesz, eltűnik
s megtér egy báránnyal,
néhány korsó borral
s mondja a királyfinak:
„Hallod-e te királyfi,
én ám gyomrodba láttam,
tudom jól, hogy éhes vagy,
de előbb kipróbáltam,
mohó vagy-é vajjon,
avagy mértékletes?
Itt van ez a bárány,
hát ebből eszegess,
itt van ez a két pint bor,
öntözgesd a szomjad,
azután beszéld el,
hogymint járatban vagy?”

Nekilát a királyfi,
jóllakik a bárányból,
felhajt néhány kortyintást
a két kanta borból.
Azután elmondja:
Addig járok-kelek
s haza nem is megyek,
míg szép mátkát nem kapok,
olyan mátkát nem kapok,
kinek arca hófehér
s rózsás, mint a galambvér,
mint a galambvér a hón.”

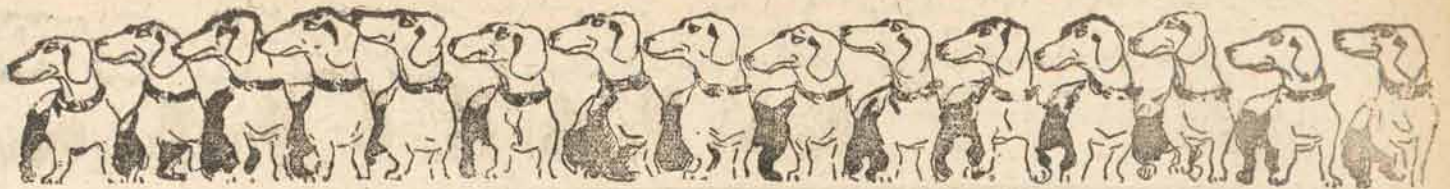
Mondja a nagyember:
„Jófelé jársz erre,
vagyon ide egy vár

hetvenhét mértföldre,
hetvenhét mértföldre
száztiznap járásra,
de mi odaérünk
egy szempillantásra.
Hát abban a várban
lakik egy kisasszony,
kinek arca hófehér
s rózsás, mint a galambvér,
mint a galambvér a hón.

Hanemhát ott más a baj,
szörnyű nagy baj, idehallj:
azt a szép kisasszonyt
a pokol királya,
a fekete Plutó
tartja hatalmába
s annak a legénynek,
ki megszabadítja,
teméntelen kincset
ad királyi atyja.
Huszonnégy társzekért
telistele pénzzel,
huszonnégy regement
legjobb katonáját
s ennek tetejébe
szépséges leányát.”

Hanem hallod csak te
Királyfi barátom,
Szép asszonyt szerezni
Nem szoktam ám ingyen.
Hanem itt igérd meg,
Hogyha ezt megszerzed,
Nekem adod érte
Fele keresményed.”

Aztán, hogy a királyfi
Ézt is megígérte volt,
Elindultak iziben,
Nem lovon, nem is gyalog.
Csak betakaróztak
A nagy köpenybe,
Szempillantás alatt
Láthatatlanná váltak
S két szempillantásra

Már meg is érkeztek.
Megérkeztek pedig
Hegyenálló várhoz,
Kinek égre nézett
Hétszázhetven tornya
Hétszázhetven tornyán
Ezernégyszáz ablak,
Ezernégyszáz ablak
Mind kivilágítva
S egyikből kinézett
A király leánya.

Mondja a nagy ember:
„Nahát te királyfi,
Itt lakik látod-e
A királykisasszony,
Kinek arca hófehér
S rózsás mint a galambvér,
Mint a galambvér a hön.

Megáll a királyfi
A várablak alatt
S hej gyönyörködni kezd
A szépséges lányba.
Két gyönyörű szeme
Két pengő karika,
Két szép szemöldöke
Éjfekete sátor,
Az orcája fehér,
Mint a friss gomolya,
Rajta ékeskedik
Két szál piros rózsza.
Most nyilott pipacsnál
Pirosabb az ajka,
Élő liliomszál
Két gömbölyű karja,
Szava mint a harang
Mikor ávét csendít,
Haja mint a bársony,
Ha kiteregetik.

Királyurfi csak ott áll,
Száján a szó elakad.
Megböki a nagy ember:
„Most beszélj, ne hagyj magad!”

Királyurfi kibomlik
A fekete köpenyből,
Mint a fényes telihold
A fekete fellegből.

„Férjhez menél te szép lány?”
„Férjhez én, te szép legény!”
„Hozzám jönnél, te szép leány?”
„Ahoz mennék, szép legény,
Ki elveszett gyűrűm
Nékem megtalálja.”
„Hová lett a gyűrű?”
„Poklok fejedelme,
Plutó ur ellopta.
Nézd, ahol szalad vele,
Utána hát, izibé.”

Hallja ezt a nagy ember
Kapja setét köpenyét,
Plutó után elsirül
S egybe a nyomábaért.
Kifutamodik Plutó,
Ki a világ szélire
S kihajítja a gyűrűt
A fekete semmibe.
Köpenyét a nagy ember
Hamar alája tartja
És a gyűrűt reptében
Ilyenképen elkapja
S ott van, mint a gondolat
Újra már a vár alatt.

Királyurfi tenyerén
A csillogó gyűrűvel
Királykisasszony elé
A várba feleregél:
„Szép királykisasszonyom
Imhol gyűrűd, itt hozom!
Hozzám jössz hát, szép leány?”

„Hozzád megyek, szép legény
Ha még egyszer elhozod!”
S azzal az aranygyűrűt
Ablakán kihajítja,
Plutó ismét ott terem,

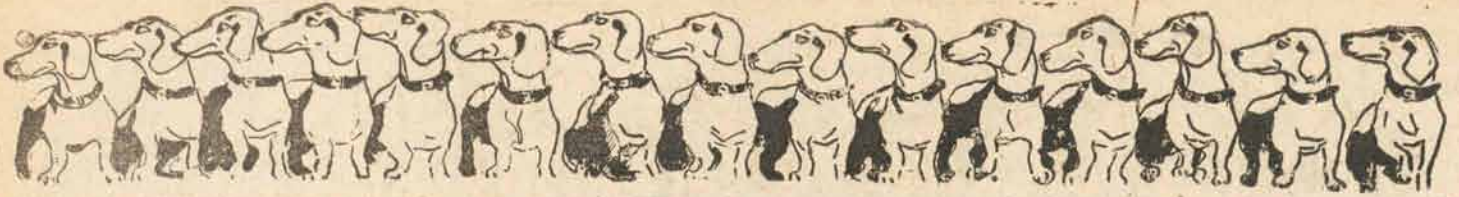
S lohol vele nagyfutva.

Látja ezt a nagy ember,
Kapja setét köpenyét,
Plutó után elsirül
S egybe a nyomábaért.
Lefutamodik Plutó
A pokol tornácára
S azon van, hogy a gyűrűt,
Ott egy szegre akassza.
Hát a setét köpenyes
Ujját tartja egyenest,
Plutó meg ráakasztja
Szeg helyett a gyűrűt fel,
S hip-hopp ez csak fenterem
Vár alatt a gyűrűvel.

Királyurfi tenyerén
A csillogó gyűrűvel
Királykisasszony elé
A várba feleregél:
„Szépséges kisasszonyom
Gyűrűd ismét itt hozom,
Most már hozzám jössz-e hát?”

Haj, reszket a kisasszony,
Mint a nyárfa levele:
„Tartsd a füled szép legény,
Titkon hadd sugom bele!”
Azután elbeszélte,
Senki hogy ne hallhassa
Hogy a pokol királya
Hatalmában tartja őt
S mitse tehet ellene,
Nehogy megharagítsa.
Hanem hogyha valaki
Plutó fejét elhozza,
Annak felesége lesz
Abba a minutumba.

Hát Plutó meghallja ezt,
Minthogy százmértföldre hall
S ijedtében futni kezd
Csattogó patáival.
Le a nagy pokolba,
Ott be egy tornácba,

Tornácon fortygó
Nagy kénköves kádba.
A setét köpenyes
Egy-kettő utána

S mielőtt a Plutó
Fejét lekaphatta,
A kád fedelével
A setét köpenyes

Szépen odacsipte
S tizenkét-sing élű
Rettentő bárdjával
Mindjárt lenyakazta.

Mikot királykisasszony
A roppant főt meglátta,
Nagykacagva felszökött
A királyfi nyakába:
„Megmentettél, szép legény,
Bizony hozzád megyek én.”

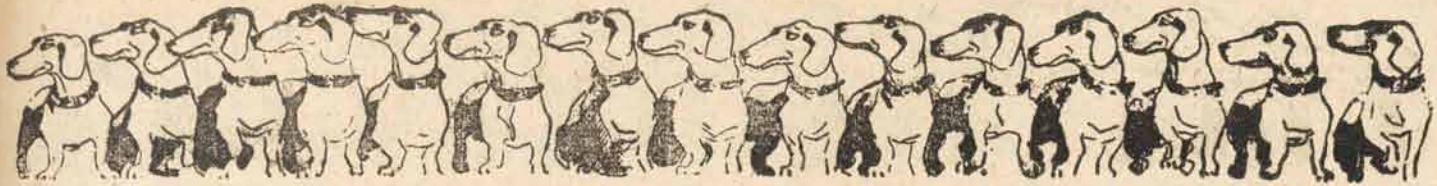
S megtartották nyomban
A nagy lakodalmat,
Muzsikától zengett
Ezernégyszáz ablak,
Hétszázhetven torony
Táncról ingott-rengett,
Tízezer vendégnép
Dáridója csengett
A bor Hencidától
Folyt le Boncidáig
S ha ott megnem áll, tán

Elfolyt vón idáig.
Magam fütöttem be
A boglyas kemencét,
Akkora kalácsok
Sültek, mint petrencék.
S még egy pulykacombbal
A legelső szakács
Ugy kólintott főbe,
Hogy bevágódtam a
Tésztástekenőbe.

Lakodalom után,
Vigasság fogytával,
Indult a királyfi
Ifju asszonyával,
Ifju asszonyának
Szép hozományával:
Husznégyszáz társzekér

Pénzzel megrakodva,
Hatvannégyszáz fehér ló
Eleikbe fogva,
Hatvannégyszáz fehér ló
Vert arany számmal,
Szinezüst patkóval
S mögötte husznégyszáz
Gyalogos regement
Hangos énekszóval.

Királykisasszonynak
Igy szól ott az apja:
„Hallottam vőmurem
Szived nagy jóságát,
Hogy abban a várba
Azt a halott embert
Terhétől megváltad.
Amit érte adtál

Adom duplájával
S halálom utánra
Királyságom rádszáll
Minden pompájával."

Igy elindultak, de
Nem mehettek messze.
Csak hét hajnal fakadt,
Nem borult hét este
S elértek megintcsak
Amaz erdősélhez,
Honnan a királyfi
A roppant emberrel
Setét köpeny alatt
Indult kedveséhez.

Mit gondoltok kit talált ott?
Talált szörnyü lángu méglyát,
Máglya körül a nagy embert,
Esmert körbe guzsorodva,
Mintha velük sem lett volna.

A nagyember felül nyomban
S királyfira szóval lobban:
„Abban egyeztünk meg,
Szépséges királyfi,
Hogyha neked mátkát
Olyant kerithetünk,
Kinek arca hófehér
S rózsás mint a galambvér,
Felenyereséged
Nekem adod ezér.
Most itt a szép mátká,
Nincsen is más hátra
Osztozkodjunk tüstént."

Elé a nagy ember
Tizenkét-sing élü
Rettenetes bárdját
S kezdi ketté szelni
Huszonnégy regement
Minden katonáját.
Ahogy evvel kész lett,
A hatvannégy lovat
Vágta ott kettőbe
S huszonnégy szekérből
Negyvennyolcat csinált
Abba az ültébe.

Királyfi ezt látva,
Csak elfakadt sirva,
Huszonnégy regement
Vitéz katonáját
Siratván siratta,
De a felesége
Igy szólt nagykacagva:
„Sohse félj királyfi,
Sohse sirj hiába,
Heverj csak le itten
A máglya tövében
S mire a szép hajnal
Ismét felrözsállna,
Minden regemented
Itt áll marsra készen,
Minden félemből
Ujra egész léssen".

S ahogy a nagy ember
Bárdjával ott vagdal,
A szép ifju asszony
Köpenyét lekapja,
Vállrakanyarítja
S látatlan elnyargal.
Érkezik a várba,
Amely túból vala,
Felveri a népet
Hangos csengő szava:
„Tűvár asszonyai,
Mind felébredjetek,
Nagy erdő széléhez
Kiseregeljetek,
Huszonnégy regement
Fekszik ottan félbe,
Tűt-cérnát vigyetek,
Varrjátok egészbe".

Fel is serken Tűvár népe,
Elbontják Tűvárat egybe,
Asszonyok hosszú hajából
Cérnát fűznek tű fokába
S máris indul a nagy tábor,
Kit kit ahogy bir a lába.
Elérkeznek a máglyához
S hozzálátnak a munkához.

A nagy ember fáradt, alszik,
Horkolása messze hallszik.

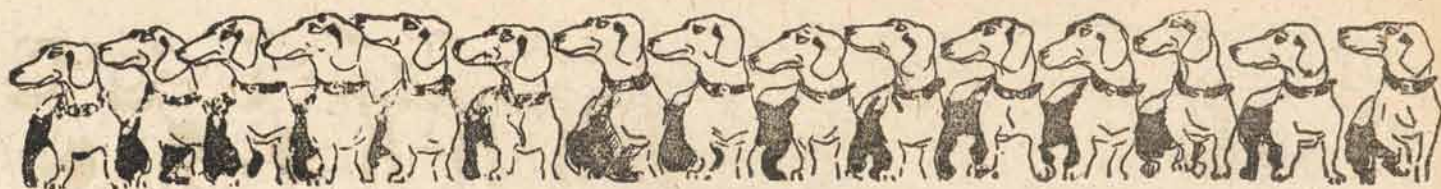
Asszonyhadak nekiállnak
Asszonyhajból hálót fonnak,
A nagy embert belevarrják,
Aztán hangos dalba fognak
S ekép, szép énekszó mellett,
Csak férceltek, csak tüzeltek
S mire hajnal harsant máris
Baka, tisztur, generális,
Mind ott állott marsra készen,
Két félből ismét egészen.

Reggel ébred a nagy ember,
Iszonytató nagy méreggel,
Káromkodik a hálóba,
Mint egy nagy hal, ficánkodva.

De az asszony nép rátámad:
„Háládatlan, nagy lajtorja,
Bezzeg mikor ott feküdtél
Holtráverve a templomba
S királyurfi adósságod
Kifizette és megváltott,
Akkor jó volt szabadulni!
De most addig tudom lsten,
Hálónkból nem fogsz kibujni,
Mig itt nagy esküt nem teszel,
Hogy mán tul derekabb leszel!
Senki kisebbet nem bántasz,
Adósságot nem csinálatsz
S osztozásnál ily csufságot
Nem teszel, sem álnokságot,
De hasznára léssz a köznek,
Különben itt, e szent helyben,
Ezer asszonykéz vesszőz meg!"

Királyurfi csak most látja,
Hogy az ő óriás-barátja,
Senki más, mint az, akiért
Odaadta volt mindenét.
Ép tizenkét regementjét,
Tizenkét társzekér pénzét,
Tizenkét legjobb szolgáját,
Láncát, forgóját, óráját.
Igy hát semmi tartozása
Nincsen is immár róvásba.

Ahol a nagyember
Hálóban feltérdel,

Esküszik ott helyben
Égretartott kézzel,
Hogy derekabbá lesz,
Fennszóval fogadja
S hogy széttöri bárdját
Százezer darabra.
Erre az asszony nép
Hálóját megoldja,
Szabad a nagy ember,
Mehet, merre tetszik,
Balra, avagy jobbra.

De ő csak megmarad
Királyfi hűségén,
El sem tűnhet többé,
Köpenye nem lévén,
Csak előreszalad
Királyfi atyjához,
Megvinni a jó hirt:
Jő már a királyfi
S gyönyörű arát hoz.

Otthon is nagy lagzit csapnak,

Hét nap, hét éjjel mulatnak,
Szól a banda, vonós, rezes,
Százféle volt csak a leves,
Voltak peccsenyék, tokányok,
Torták, fánkrok, marmeládok,
Bor volt egy egész hegyalja,
Tokaji volt a legalja,
S ha egyéb dolgom nem volna,
A mesém is tovább folyna.

Naplóm.

Május 25. A héten elhatároztam már, hogy ezentul soha többet nem írok a Cimborának naplót, mert én, aki mindig írok, minden héten, megérdemeltem volna, hogy ne az a Kótay fiu nyerje el a futball labdát, hanem nyerjem el én.

Ezzel szemben nemcsak hogy nem nyertem el a labdát, de ráadásul még képeskönyvet sem nyertem, sőt még azok között sem szerepelt a nevem, akiket az öreg Cimborá ha nem is nyerésre, de dícséretre érdemesített.

Mondom, elhatároztam, hogy nem írok többet soha, de tudjátok, Cimborák, úgy van ezzel az írással az ember, hogy ha egyszer belekóstolt a nyomdafestékbe, nem tud többet leszokni róla. Ugy-e bár, ha Ti választ kaptok leveletekre a szerkesztői üzenetben és nyomtatva ott látjátok a neveteket meg azt a pár sor írást, amit az öreg Cimborá üzen nektek, majd kibujtok a bőrötökből, úgy örültök.

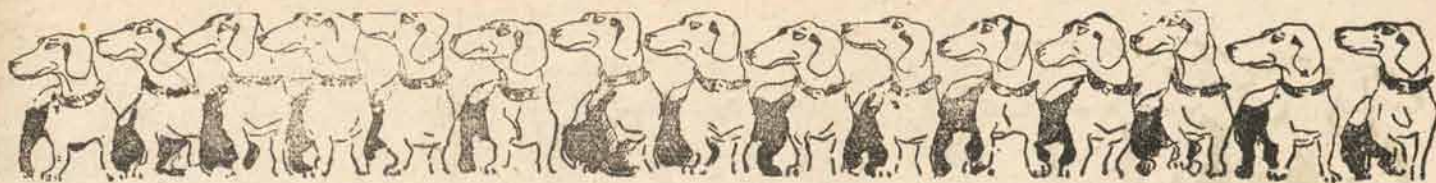
Most már képzeljétek el, mennyire örülök én mikor hét hét óta mindenütt ott a nevem meg minden írásom a Cimborában és tudom, hogy nagyon sok pajtásom irigykedve olvassa, amit írok és azt mondja, hogy: Az ördögbe, hát amit az a Poczok Pista ír az mind jó, aztán amit én írok, az meg nem jó? De hiába az irigykedés, mégis csak úgy van a dolog, hogy én írok, Ti meg olvassátok, ehelyett Ti mégis azt szeretnétek, hogy én olvassam és Ti írjátok.

Hallottam különben, az öreg Cimborá mesélte, hogy a kis Földess Laci nagyon kíváncsi rá, hol és merre lakom én. Az öreg Cimborá nem mondta meg neki, mert megígérte nekem annak idején, mikor én

kezdtém a naplót írni a Cimborába, hogy soha senkinek nem fogja elárulni, hogy hol a lakásom és hogy ki is vagyok én. Tulajdonképpen az öreg Cimborá nagyon jó bácsi és így tényleg meg is tartotta szavát, nem mondotta meg Földess Lacinak, hogy ki vagyok én és merre lakom. De most én megmondom nektek, ha nagyon kíváncsiak vagytok rá: én egy nagyon rossz, vásott kölyök vagyok és mostanában állandóan a sarokban lakom.

Ez a nevelő legalább is azt hiszi, hogy a magamfajta kis fiunak egyéb dolga sincsen, mint a sarokban állni és ez a nevelő ur azt hiszi, hogy minden fiu olyan jámbor, mint a kis bárány és hogy én míg a világ-világ, egyebet sem fogok tenni, mint engedelmeskedem a nevelő urnak, hagyom magam idevezettetni, odavezettetni. Jámbor leszek és engedelmes, mert neki úgy jó, ha én jámbor vagyok és engedelmes.

No de én nem hagytam sokáig, mert én megmutattam a nevelő urnak, hogy ki az ur a házban Hétfőn volt, éppen hogy megelégeltem a folytonos parancsolgatást. Megelégeltem, hogy a nevelő ur mindig azt mondja: most így csináld Pista, most úgy csináld Pista, most ide menj Pista, most oda, menj Pista, aztán mikor egyszer csak azt mondta, menjek és hozzam be az előszobából a ruhakefé, azt mondtam neki, hogy nem hozom és hogy ha a nevelő urnak ruhakefe kell, hát menjen és hozza be magának. Erre a nevelő ur roppant piros lett és azt kérdezte, hogy hát ez meg miféle hang? Én erre azt mondtam neki, hogy hát ez meg az én hangom, mert már éppen elegendő volt, hogy engem

mindig rángasson ide, meg oda, meg amoda, hogy én nekem nincsen egy perc szabadságom, hogy én olyan vagyok mint a kis boci, amelyiket odakötik a jászolhoz és nem szabad neki se jobbra, se balra mozogni. Én nem bánom akármi lesz, de én ezt nem tűröm tovább és hogy ha a nevelő ur nem takarodik el rögtön a háztól, hát akkor összebeszélek a második meg a harmadik elemivel, az egészszel és úgy elverjük a nevelő urat, hogy nem marad egyetlen ép csontja sem.

Erre a nevelő ur nem szólt egy szót sem, ha nem először két olyan pofont adott, hogy igazán nem vártam volna egy nevelőtől, másodszor meg azt mondta, hogy egy hétig, ahogyan egy perc szabad időm lesz, mindig a sarokban fogok állni.

Ezért mondtam én nektek Cimboráim, hogy mostan már megmondok nektek hogy hol lakom, hogy most mindig a sarokban lakom, mert ez már nem titok, mert ez most már a nevelő urnak a szégyene, mert szégyen, gyalázat, hogy egy nevelő ur így kinez egy jó fiut, mint ahogyan engem kinez most, de azért ne higgyétek, hogy ő fog győzni, mert csak én leszek az erősebb most már, mert addig fogom bosszantani, amíg meg nem pukkan. Tegnap délután például kiszedtem az ágydeszkákat az

ágyából és mikor este lefeküdt, hát zsupsz! beszakadt vele az ágy. Ma este meg élére állított keféket állítok az ágyba a lepedője alá, hogy mikor lefekszik az ágyba, hát szurja meg. És most már minden nap bosszantani fogom és addig fogom bosszantani, amíg el nem megy. Mert az mégsem járja, hogy megalakult a második elemisták futball clubja és én nem lehetek a tagja, mert nekem nevelőm van. És így tovább. Én nem mehettem kedden a nagyerdőre, mikor az egész osztály kicsavargott a nagyerdőre: mert nekem nevelőm van. És most délután sem mehettem el fülesezni, mert ma délután is a sarokban kellett állnom. Most is úgy állok a sarokban guggolva, a térdemen a papír és úgy írom a naplót.

Hát úgy van ez kedves Cimboráim, akik most vigan nyargaltok az udvaron, a kertekben, kint a mezőn. Nagyon szomorú a Poczok Pista sorsa és minden este, mikor imádkozom, mindig azt kérem a jó Istentől, hogy vegye le rólam ezt a csapást és szabadítson meg ettől a nevelőtől, én megígérem hogy ezentul mindig jó és engedelmes fiu leszek.

Ezt becsületszavamra én mondom, én:

POCZOK PISTA

II. el. oszt. tan.

A szegény ember gyűrűje.

Írta: Miska bácsi.

A szegény ember pénzzel tartozott a gazdag embernek. A gazdag embernek ugyanis sok-sok pénze volt, annyi, hogy maga sem tudta már, mennyije van. Igaz, hogy egyebe sem volt s még a legfontosabb szervei is hiányoztak, így például nem volt szive, sem lelke, sem esze, de mivel a pénz mindent pótol, ezek a hiányok fel sem tűntek a gazdag embernél. Sőt mindenki így beszélt a gazdag emberről:

— Jaj, de jószívű!

Mások meg:

— Milyen nemeslelkű!

Ismét mások:

— Ritka okos ember!

Pedig — mondom — sem szive, sem lelke, sem esze nem volt a gazdag embernek, csak pénze, pénze, pénze... De, ha

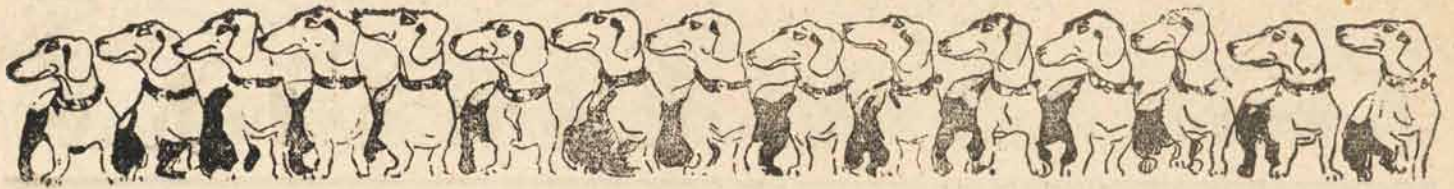
százszor leírnám, akkor sem tudnám eléggé kifejezni, hogy mennyi pénze volt a gazdag embernek.

Annál kevesebb volt azonban a szegény embernek. Sőt egyetlen pénze sem volt neki, de még egynek a század része sem.

A pénzzel ugyanis úgy áll a dolog, hogy a király, aki a pénzt csináltatja az ő pénz-műhelyében, azt mondja a fő-fő pénzcsinálónak:

— Van nekem ennyi meg ennyi alattvalóm; egy-egy alattvalómnak, hogy holta napjáig nyugodtan és boldogan élhessen, kell ennyi meg ennyi pénz. Tehát fő-fő pénzcsináló, csinálj nekem, azaz az alattvalómnak ennyiszor ennyi pénzt.

Erre a fő-fő pénzcsináló szalad a legfőbb szorzóhivatalba, ahol, hogy a számítás

okvetlenül pontos legyen, hétszázhetvenhét számoló kiszámolja, hogy mennyi az az ennyiszer ennyi. És ha teljesen egyezett valamennyi számolónak a számítása, akkor a fő-fő pénzcsináló visszamegy a műhelybe s legényeivel meg inasaival megcsináltatja az ennyiszer-ennyi pénzt.

Mikor aztán készen van az egész, ládákba rakják s beviszik a legfőbb olvasó-hivatalba, ahol megolvassa kilencszázkilencvenkilenc olvasó, hogy annyi-e, amennyit a legfőbb szorzó-hivatal kiszámított. Egy piculával sem szabad kevesebbnek vagy többnek lennie. Ha kevesebb, még csinál a fő-fő pénzcsináló annyit, amennyi hiányzik, ha meg több, a felesleget elviszik a legfőbb megsemmisítő hivatalba, ahol száztizenegy megsemmisítő jelenlétében megsemmisítik.

Igy tehát pontosan ennyiszer ennyi pénz kerül a legfőbb osztó-hivatalba, ahol háromszázharminchárom osztó-hivatalnok egyenlő csomagokra osztva a pénzt, minden alattvalónak odaadja a maga csomagját.

Senkisésem kap két, vagy több csomagot, akár Sándornak hívják, akár Jánosnak, csak egyet, de ezt az egyet kivétel nélkül mindenki megkapja, ha János, ha Sándor...

És mégis, hogy' hogy' nem, — ez örök titok marad — mire a pénz kijut a legfőbb osztó-hivatalból, Jánosnak kevesebb van, mint Sándornak, sőt Szegény Embernek egyetlen pénze sincs, míg Gazdag Embernek sok-sok-sok...

De ha pénze nincs is Szegény Embernek, van szive, lelke, esze s mégis őrá mondják:

— Milyen gonosz!

Vagy:

— Jaj, de lelketlen!

Meg:

— Ostoba!

Mindezt Szegény Ember nem nagyon bánja, egyáltalán nem is tartotta fontosnak, hogy miként vélekednek róla, mégis szüksége volt egy kevés pénzre. Nem azért, hogy szívet, lelket, meg észét szerezzen vele, hanem, hogy kenyeret vásároljon. Mert ehhez is pénzzel lehetett csak jutni, ha mindjárt

kevesebb is, de ha ez hiányzott, hiába volt a szív, lélek, meg az ész, — elpusztult az ember.

De mivel a legfőbb osztóhivatal már az összes pénzt kiosztotta — (s különben sem kaphatott volna kétszer) Szegény Ember elment Gazdag Emberhez s így szólt hozzá:

— Igaz, hogy én is annyit kaptam a legfőbb osztó-hivaltól, mint te, mégis teljesen pénztelen vagyok, még anyim sincs, hogy kenyeret vehessek magamnak. Te pedig dugazdag vagy, magad sem tudod a pénzeid számát. Azt mondják, jószivű is vagy és nemeslelkű. Adj hát nekem annyit, hogy legalább kenyeret vehessek magamnak. Három nap múlva visszaadom a pénzedet.

Gazdag Ember mosolygott.

— A jó szívemre, meg a nemes lelkemre apellálsz, de elfeleded, hogy más kiválóságomat is emlegetik, nevezetesen, hogy okos vagyok. Adok hát neked pénzt, mert a jó-szivűségemről szóló hírem kötelez, de viszont az okosságom óvatosságra int. Adj tehát valami biztosítékot, hogy visszakapom a pénzem három nap múlva.

— Ó, mit adhatnék én neked, Gazdag Ember? Nincs nekem semmim. Hiszen, ha volna, már régen eladtam volna.

Gazdag Ember kutató pillantása most Szegény Ember kezére esett.

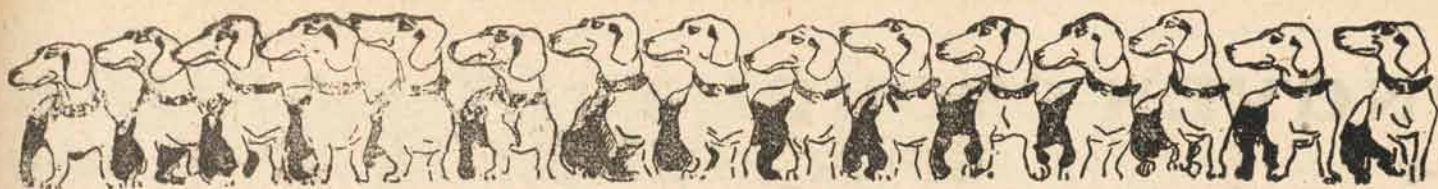
— Nini, — mondá — hiszen egy aranygyűrű van az ujjadon! Azt is elfogadom biztosítékkul!

— Régi kedves emlékem ez, Gazdag Ember. Sohasem váltam meg tőle, még a legnagyobb nyomoruság idején is ragaszkodtam hozzá. Ne kívánd hát tőlem.

De a gyűrű szép és értékes volt, nagyon tetszett Gazdag Embernek, miért is egyre nógatta Szegény Embert:

— Nem örökre adod, csak biztosítékkul. Három napra. Ha három nap után visszahozod a pénzem, — mint ígéred is — megkapod a gyűrűt. De — beláthatod — biztosíték nélkül nem adhatok egy piculát sem.

Szegény Ember, mivel igen éhes volt, lehuzta gyűrűjét s mélyen felsóhajtva oda nyújtotta Gazdag Embernek.

— Ime, vedd hát — mondá — s add a pénzt.

Gazdag Ember mohón kapott az ékszer után s azonnal ujjára huzta és gyönyörködve nézegette.

Aztán pénzt adott Szegény Embernek. Persze, felét sem adta annak, amennyit a gyűrű ért. Szegény Ember azonban ennyivel is meg volt elégedve.

— Három nap múlva — ígérte — visszahozom s akkor elviszem a gyűrűm.

Azzal eltávozott Szegény Ember. Kenyeret vásárolt a kapott pénzen s jó étvágygal el is fogyasztotta. Gazdag Ember pedig szemét hizlalta az értékes gyűrűn, melyet már is teljesen a magáénak hitt.

Eltelt az első nap s Szegény Ember azt gondolta:

— Még ráérek. Van két feljes napom. Azalatt majd csak megszerzem a pénzt, hogy visszavigyem Gazdag Embernek s kiváltsam a gyűrűt. Mert semmiképen sem akarom nála hagyni.

De eltelt a második nap is és Szegény Embernek még nem volt meg a pénze:

— Majd holnap — tervezgette — elmegyek Jómódu Emberhez s kérek tőle annyit, amennyivel Gazdag Embernek tartozom, hogy megfizethessem az adósságom s elhozhassem a gyűrűt.

Ugyanis nagyon nyugtalanította a gyűrű Szegény Embert. Eddig jóformán észre sem vette, hogy van, de mióta zálogba adta Gazdag Embernek, percről-percre jobban érezte hiányát.

El is ment hát másnap Jómódu Emberhez s előadta kérését. Jómódu Ember azonban sopánkodva mentegetőzött:

— Sajnálom, Szegény Ember, de nem segíthetek rajtad. Nekem is csak éppen annyim van, amiből szűken megélek.

Már leáldozóban volt a nap s esedékesse vált Szegény Ember tartozása, kétségbeesve szaladt tehát Tehetős Emberhez, hogy segítsen rajta. De itt sem járt nagyobb szerencsével.

Késő éjszakáig lótot-futott Szegény Em-

ber, fűhöz-fához fordult, pénzért rimánkodva, azonban mindenki elutasította, ki durván, ki szánakozva, ki közönyös arccal.

Holtrafáradtan tért haza éjjel után szegényes hajlokába, hogy lefeküdjék, de nem tudott pihenni. Egészen reggelig álmatlanul forgolódott párnáján.

Reggel már korán ismét talpon volt. Az éjszakai álmatlansága új ötletet adott neki a pénzszerzésre.

— Ugy sem tudok aludni, — gondolta — felesleges tehát a párna. Eladom s megfizetem tartozásomat, hogy visszaszerezhessem a gyűrűmet.

És amint elgondolta, úgy is cselekedett. Kivitte a piacra párnáját s hamarosan el is adta. A pénzzel aztán sietett Gazdag Emberhez.

Gazdag Ember éppen dús reggelijét fogyasztotta, — tea, tojás, vaj, méz, sonka volt a reggelije — mikor Szegény Ember, aki a nagy sietésben el is felejtett reggelizni, — beállított hozzá:

— Elhoztam a tartozásom — mondotta tiszteletteljes hajlongások között. — Lennél oly kegyes, hogy elfogadd tőlem és add vissza a zálogképen itt hagyott gyűrűt.

Gazdag Ember azonban csodálkozva nézett reá:

— Különös kívánsággal jösz, Szegény Ember — mondá szinte haragosan. Hiszen nagyon jól ismered a törvényeket, vagy legalább is kell ismerned:... Három napra adtam a kölcsönt. A három nap tegnap este letelelt, ma tehát hiába jöttél a pénzzel, azt el nem fogadhatom, hanem az adósságod fejében — amint természetes és törvényszerű is — megtartom magamnak a gyűrűt.

Szegény Ember kővé meredten hallgatta Gazdag Embert.

— A törvény — ismerte be dadogva — tényleg neked ad igazat... de, gondoltam, eltekintesz tőle. Hiszen csak pár órát kértem, igyekeztem elegettenni a kötelességemnek s nem rajtam mulott, hogy kissé pontatlan voltam.

— A törvény — törvény, fejezte be a társalgást Gazdag Ember — a törvény pedig

INGYEN CSOKOLÁDÉT KAPUNK SPITZ BÉLÁNÁL

azért van, hogy azt betartsuk s nem pedig, hogy eltekintsünk tőle! Az állam ellen vétkeznék, ha törvényeit hiven nem tartanám be.

Szegény Ember erre az érvelésre szólni sem tudott.

Mert a törvénnyel tényleg úgy áll a dolog, hogy a király, aki népének atyja és gondviselője, így gondolkozik:

— Minden alattvalóm egyforma előttem, ha János, ha Sándor. És hogy ők is tudják, hogy nincs különbség közöttük, törvényeket iratok, melyek egyenlően jogosítják és kötelezik valamennyi alattvalómat — kivétel nélkül, valamennyijök egyenlő javára.

Mégis, — hogy' hogy' nem — mikor ezek az írott törvények gyakorlati alkalmazást nyernek, anélkül, hogy csak egy jöttányit is változtatnának rajta, mindig vagy legalább is legtöbbször, Szegény Ember huzza a rövidebbet. De még csak nem is szólhat ez ellen, mert hiszen ő is elfogadta és helyeseknek találta ezeket a törvényeket akkor, mikor a király, a nép atyja és gondviselője azokat íratta.

Szegény Ember tehát fájó szívvvel és pironkodva somfordált ki Gazdag Ember lakásából. Sajnálta a gyűrűt, mely — jól látta — ott pompázott Gazdag Ember ujján, mint immár jogos tulajdona.

Se gyűrűje, se párnája nem volt hát most már Szegény Embernek. De csak a gyűrűt sajnálta, mellyel annyira összeforrott, mintha testének egy része lenne.

Szomoruan nézte csupaszon maradt ujját.

— Hűtlen lettél hozzám — mormolta hazafelé menet — annyi évig tartó barátság után!

— Sajátságos, — mondotta abban a pillanatban Gazdag Ember, ki még mindig reggelinél ült — tegnap óta meghíztam. Mert tegnap még nem is éreztem, hogy a gyűrű ujjamon van, ma pedig mintha kissé szorítana. Sajátságos!

Ránézett a kezére. Bizony, az éppen csak olyan volt, mint tegnap meg tegnap előtt.

— Hm! — füzte tovább gondolait. — Bizonyára csak képzelődöm!

Azzal már el is feledte az egész dolgot. Este azonban, mikor Szegény Ember éppen párnátlan nyughelyére lehajtotta fáradt fejét, ismét érezni kezdte, hogy szorítja a gyűrű. De most sokkal erősebben, mint reggel. Szinte tűrhetetlenül.

— Lehetetlen, hogy ilyen gyorsan híznék! — tűnődött. — Hiszen reggel még alig éreztem a gyűrű szorítását, most pedig már-már fájdalmat okoz!

Ismét a kezére pillantott, ide-oda forgatta, de semmi változást nem látott rajta. Olyan volt, mint tegnap meg tegnapelőtt, mint mindig.

— Ennek már fele sem tréfa! — hökkent meg Gazdag Ember — mert a gyűrű egyre jobban szorította anélkül, hogy okát tudta volna. Olyan nagy volt a fájdalma már, hogy aludni sem tudott (akárcsak Szegény Ember, aki folytonosan az elvesztett gyűrűjére gondolt) s alig várta a reggelt, hogy egy ékszerészhez szaladjon a gyűrű kibővítése végett.

— Tessék lehuzni, — mondta az ékszerész — mert csak úgy bővíthetem ki.

Próbálja Gazdag Ember lehuzni a gyűrűt, de nem megy. Sőt minél jobban erőlködik, annál jobban szorul.

Az aranyműves is segített, de hiába. Már egészen vörös lett Gazdag Ember gyűrűs uja s a fájdalomtól megpuffedt.

— Nincs más hátra, — tanácsolta az aranyműves — mint hogy levágjuk a gyűrűt.

Vette hát a legfinomabb fűrészét, de mintha csak vajból lett volna, úgy csorbultak ki a fűrészfogak egymásután anélkül, hogy a gyűrűn a legkisebb karcolás is látszott volna.

Másik fűrész, majd pedig gyémánt reszelőt vett elő a mester, de ezek sem használtak, sőt ellenkezőleg, csak ártottak, mert minden reszelőtaszításra szűkebb lett a gyűrű s nagyobb lett Gazdag Ember fájdalma.

— Hagyd abba, — rimánkodott Gazdag Ember — mert nem bírom tovább a szenvedést. Ugy látom, valami boszorkányság van a dologban.

Valódi angol match

chrombőr footballok, gyermek labdák, solingeni zsebkések. Uti bőröndök, kosarak, pénz- és levél-táskák érkeztek: **RAGÁLYI-hoz**

— Hát miféle gyűrű ez? — érdeklődött az aranyműves.

— Szegény Ember hagyta nálam zálogba, mert nem tudta megfizetni a tartozását — vallotta be Gazdag Ember.

— Akkor csak — vélte a mester — Szegény Ember segíthetne rajtad.

Sietve ment hát Gazdag Ember Szegény Emberhez, akit éppen a kunyhója előtt talált. Most is a gyűrűjére gondolt és igen bus volt az arca. Mikor megpillantotta Gazdag Embert, csodálkozva szólalt meg:

— Minek köszönhetem a megtisztelő látogatást? — kérde.

— Add ide a pénzem és huzd le az ujjamról a gyűrűt. Visszaadom.

— Hiába hozod most már, — válaszolt leverten Szegény Ember — mert elköltöttem a pénzed ismét.

— Nem baj, — sziszent fel Gazdag Ember, kinek ujján még összébb zsugorodott a gyűrű — elengedem a tartozásod, csak hamar huzd le a gyűrűt.

— Mit ér, ha vissza is adod a gyűrűm, — mondá Szegény ember — újra el kell zálogosítanom, hogy visszavásárolhassam a párnám. Mert — szorultságomban — az utolsó párnám is eladtam.

— Adok én arra is pénzt, csak ne várokoztass tovább, hanem huzd le ezt az átkozott gyűrűt.

Ugyanis már véresre szoritotta a gyűrű ekkor Gazdag ember ujját.

— Nos és ha adsz is annyi pénzt, amennyi a párnám visszavásárlására elegendő, még sincs rajtam segítve, mert enni is kell s a gyűrűt, párnát kénytelen volnék újra Jómódu Emberhez vagy Tehetős Emberhez vinni, ha megéhezem.

A gyűrű szoritásától most már az ujjcsontja is ropogott Gazdag Embernek s a kin eltorzította egészen az arcát. Nyögve sürgette hát Szegény Embert:

— Neked adom a vagyonom felét, úgy, hogy halálig gondtalanul élhatsz, csak szabadíts már meg a gyűrűdtől.

— Hihetek-e neked? — aggályoskodott

Szegény Ember.

— Jöjj velem s azonnal meggyőződhetsz, hogy nem csaplak be.

Szegény Ember tehát ismét ott állott Gazdag Ember szobájában. Gazdag Ember pedig egymásután szedte előládájából pénzes zacskóit s odaadogatta Szegény Embernek. És minél több zacskót adott át, annál kevésbé érezte a gyűrű szoritását. Mikor már alig érzett valami fájdalmat, — noha még negyedét sem adta át pénzének — azt gondolta Gazdag Ember:

— Talán elég is lesz már?

De ebben a pillanatban újra összeszorult a gyűrű, hogy csak úgy sajgott Gazdag Ember ujjá.

Erre gyorsan tovább folytatta a zacskók adogatását.

Mikor aztán ígérete szerint az utolsót is átadta fele vagyonából, egyszerre magától lehulott a gyűrű ujjáról s oda gurult Szegény Ember elé, aki örömmel kapott utána...

A különös gyűrű híre gyorsan elterjedt az egész országban s Tehetős Ember meg Jómódu Ember, valamennyien nagyon megijedtek, hogy Gazdag Ember sorsára jutnak, azért hát mindnyájan elengedték Szegény Emberek adósságait, sőt megosztották velük pénzüket úgy, hogy többé nem volt szegény ember az egész országban, mindenkinek mindig annyija volt, amennyije az ennyiszere-ennyi pénzből megillette. E naptól fogva a törvények is egyformán jók voltak mindenkinek és senki sem huzta a rövidebbet.

A Cimbora pályázatán

első díjat nyert munkát itt közöljük.

Egyszerű, közvetlen és megleghangu irás a Kótay Pál írása, amely azért nyert első díjat, mert egy jószívű gyermek lelkiületébe enged bepillantást, aki akkor örvendett legjobban, amikor egy szegényen segíteni tudott.

Kótay Pál öröme példaadásul szolgálhat minden kis cimborának arra, hogy szeressük és segítjük a szegényeket.

SODROTT CÉRNA

gyermek soknik, harisnyák, gyermek trikók, fürdő áruk, dresek, kalapok és sapkák érkeztek **RAGÁLYI-hoz**

A pályamunka így szól:

Kedves Szerkesztő bácsi!

Az öreg Cimbora pályázatát hirdet, hogy mondjuk el, minek örülnék legjobban életünkben. Én akkor örültem legjobban, mikor a falunkban lévő szegény nyomorék és árva gyermekek segíthettem.

A szegény fiuval én így ismerkedtem meg: Nagyon hideg volt falunkban és a hó is nagyon esett. Ugy dél felé bekopogtatott hozzánk a szegény fiu. Az éhség rítt le róla és nagyon fázott, mert ruhája igen szaggatott és hideg volt. Édesanyám rögtön adott neki a már kész levő levesből, én pedig megkértem édesanyámat, hogy a ruháimból juttassak az árva számára. Édesanyám megengedte, én pedig ekkor voltam életemben a legboldogabb.

Hogy miért voltam boldog?

Hát azért, hogy én is segíthettem inségből lévő embertársamon. Az árva pedig azon a télen minden nap eljött hozzánk, hol mindig valami segítséget kapott.

Kedves Szerkesztő bácsit szívélyesen üdvözlö:

Kótay Pál

a ref. főgimn. II. oszt. tan.

ACIMBORA REJTVÉNYEI

Szórejtvény.

Beküldte: Vágó Endre.

Kém
é **Y**

Előfizetési árak:

Egész évre	160 eu
Fél évre	80 leu.
Negyed évre.	40 leu.
Egy hóra	15 leu.

A szerkesztésért Dénes Sándor felel.

A Cimbora mai számának illusztrációit Csengery István rajzolta.
Kiadótulajdonos A Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó részvénytársaság.
Kiadóhivatal: Satu-Mare (Szatmár) Cötvös u. 4.

Ryomatott a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó R.-t. gyorsajtaján Satu-Mare (Szatmár). Cen. A. Szilágyi.

Beküldte: Schön Imre.

Hétfő 346 OS

Beküldte: Rosenfeld Lili.

vér vér vér vér vér

A Cimbora 12. számában közölt rejtvenyek megfejtése:

I. Pók.

II. Történelem.

A 12-ik szám helyes megfejtői:

Heimovics Jancsi, Szóbel Tibor, Weisz Erzsébet, Medgyes Károly László, Erdős Pál, Stark Ferenc, Wald Béla és Irén, Glück Imre, Blau Imre, Sonnenfeld Ernő, Lövy Lenke, Pílhoffer Oszi, Unger Ullman Zoltán, Sepsy János, Klein Irma, Hartman Irén, Róth Margit, Hartmann Irénke, Dobránszky Sári, Román József, Sugár Laci, Fazekas Endre, Trattner Lajos.

Nyertesek: Erdős Pál, Sugár Laci és Fazekas Endre.

A 13-ik szám helyes megfejtői:

Heimovics Jancsi, Fekete Zsuzska és Kató, Hercz Imike, Glück Imre, Kertész Sándor, Sepsy János, Monori György, László Tamás és Edith, Pílhoffer Oszi, Kótay Pál, Dobránszky Sári, Stark Ferenc, Lövy Lenke, Román József, Erdős Béla, Palika, Unger Ullmann Zoltán, Rosenberg Ignác, Wald Béla, Trattner Lajos, Gesztelyi Nagy Zoli, Jáger Andor, Sándor Zoltán.

Nyertesek: Trattner Lajos, Jáger Andor és Monori György.

E szám rejtvényeinek helyes megfejtését, a nyertesek, valamint a megfejtők neveit a Cimbora tizenharmadik száma közli. A megfejtéseket június 11-ig kell beküldeni.

A Cimbora hetenként egyszer, vasárnap jelenik meg.

Az előfizetések

a Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó részvénytársaság Satu-Mare (Szatmárnémeti) címre